

Giúp Cho Lan Mọc Rễ

Rễ lan có 2 nhiệm vụ:

- Hút nước và chất bổ dưỡng để nuôi cây.
- Giữ cho cây bám vào trên cành cây, hốc đá hay dưới đất.

Nếu rễ quá ít, cây sẽ không đủ nước, không bám cành cây hốc đá được, hoa sẽ không nhiều và không đẹp. Nếu rễ không mọc được, bị thối, bị bệnh hay bị chết, cây sẽ thiếu nước, thiếu chất bổ dưỡng cây sẽ còi cọc và sẽ chết dần chết mòn. Phân tích cho kỹ rễ chia ra làm 5 phần: lõi rễ, thân rễ, vỏ rễ, lông rễ và đầu rễ.

Đầu rễ có nhiệm vụ hút nước và chất bổ dưỡng để nuôi cây. Nếu vật liệu nuôi trồng khô ráo, rễ sẽ mọc dài ra để tìm nước. Trái lại lúc nào cũng có sẵn nước ở bên, rễ sẽ không mọc thêm ra. Ngay cả những giống lan cần tưới nhiều như Vanda, Renanthera chẳng hạn, cũng nên đợi một vài giờ sau cho khô rễ rồi mới tưới.

Nếu tình trạng sưng nước kéo dài ngày này qua ngày khác, rễ sẽ bị thối. Rễ bị thối không có gì để hút nước, lá cũng có thể thấm nước nhưng không đủ để nuôi cây cho nên lá bị nhăn nheo, thân, bẹ cây bị tóp lại. Chúng ta cũng đừng nhầm lẫn giữa thối rễ và tưới không đủ nước. Nếu tưới không đủ, cây sẽ bị cằn cỗi và không tăng trưởng đúng mức. Những loại lan có lá dài và mềm như Oncidium, Brassia hay Odontoglossum... khi thiếu nước lá sẽ có triệu chứng chun xếp lại.

Rễ lan cần ẩm chứ không ướt và có không khí chuyển động quanh rễ. Nhìn vào rễ có thể biết ngay việc tưới nước và bón phân ra sao. Nếu rễ có màu trắng, cứng và đầu rễ có màu xanh là tốt, còn nếu tưới quá nhiều chỉ có một vài rễ tốt, số còn lại mềm nhũn và có màu nâu.

Bón phân quá mạnh hoặc quá nhiều sẽ làm cho rễ cháy xám lại. Vì vậy nên bón phân rất loãng và thưa (Weakly & weekly) không nên bón bằng phân viên, phân hột vì chúng ta không thể kiểm soát được liều lượng. Các vườn cây kỹ nghệ họ đã nghiên cứu kỹ càng cho nên rất chính xác, không có việc bón quá mạnh.

Người ta cũng thấy rằng phân rong biển (Sea weed) với thành phần 0.3-0.3-4 rất tốt cho rễ nhưng thứ phân này hơi có mùi tanh và nhiều khi có vi khuẩn bên trong.

Muốn quan sát tình trạng của rễ ra sao, nhiều người dùng loại chậu nhựa trong suốt để dễ dàng quan sát.

Khi mua lan nên quan sát bộ rễ kỹ càng, rễ có nhiều, có tốt cây mới mọc mạnh và cho nhiều hoa. Nếu mua những cây lan loại tơ rễ mới bóc ở trong rừng hay gửi từ xa tới nên ngâm vào trong dung dịch pha như sau:

- 4 lít nước ấm
- 1 thìa súp đường vàng tốt hơn là đường trắng
- 1 thìa cà phê phân bón loại 15-15-15 hay tốt hơn là 2 thìa rong biển Sea weed
- 10 giọt Super Thrive hay 1 viên thuốc ngừa thai

Ngâm chừng một vài giờ rồi để khô rồi lại ngâm tiếp cho đến khi thấy rễ cây hút đủ nước, nghĩa là rễ đã căng phồng lên.

Nói tóm lại muốn giúp cho rễ mọc tốt cần phải:

- Để cho khô rồi mới tưới, khi rễ chưa mọc, không tưới hoặc tưới rất ít.
- Đừng bón phân quá nhiều, cây không rễ, không bón.
- Đừng để quá lạnh, dưới 50°F hay 10°C rễ sẽ không mọc
- Đừng để quá nóng, trên 100°F hay 37.8°C rễ lan khó mọc. Nên mang cây vào chỗ rợp mát và tăng thêm độ ẩm,

Có những cây lan rất khó lòng ra rễ, dù đã ở trong tình trạng này cả năm trời nhưng vẫn không chết. Đừng vội nản lòng hãy bỏ cây vào túi nylon, bịt kín lại và để chỗ rợp mát. Lâu lâu lại mở ra và phun sương với dung dịch kể trên, đợi khô rồi lại cho vào bao nylon cho đến khi mọc rễ dài 4-5 phân mới mang ra trồng. Phân đông trong trường hợp này, cây sẽ ra cây con rồi rễ sẽ mọc từ cây con mà ra.

4/2009

Nguyễn Hưng Yên